

[Per Federspiel.]

der døde i december måned, men som stadig nævnes i forbindelse med disse Saltsjöbadenforhandlinger, og som nu genoptages af det ærede medlem hr. Per Hækkerup. Jeg afviser ikke muligheden for en mangesidet europæisk handelsordning, men en ordning på det grundlag, der døde i december måned, anser jeg for komplet urealistisk.

Udenrigsministeren nævnte i sin redegørelse, at når regeringen, der jo oprindelig gav udtryk for skepsis over for ideen om et ydre frihandelsområde, nu anbefaler dette, er det, fordi der er sket væsentlige forandringer i planerne om dette frihandelsområdes holdning over for det øvrige Europa. Men hvis disse ændringer virkelig ikke går ud på andet end det, ministeren nævnte, nemlig at man i udtalelserne har fået indføjet noget, der giver udtryk for, at man vil nå en bred europæisk løsning, og at man vil sigte mod en afvikling af restriktionerne parallelt med afviklingen i de seks lande, er jeg oprigtig talt forbløffet over, at man med så lidt vind i sejlene kan foretage en så afgørende kovending, som her er sket.

Den plan til et frihandelsområde, som er udarbejdet i Saltsjöbaden af de syv landes embedsmænd, følger i virkeligheden slavisk den plan om et stort europæisk frihandelsområde, der afgik ved døden i december. Jeg tror ikke, der skal megen fantasi til at se, at en organisationsform, som dengang forkastedes af de seks, ikke kan ventes at udøve nogen større tiltrækning på de seks' plan, fordi de i første omgang får lov til at stå udenfor. Man kunne da i det mindste have ventet, at der var taget et vist hensyn til de erfaringer, der var gjort under Maudlingkomiteens arbejde, og at man i hvert fald ved oprettelsen af dette ydre frihandelsområde havde søgt at finde former, der kunne virke noget mere tiltrækkende på de seks og navnlig på Frankrig, der har været anstødsstenen, men man har altså i stedet valgt stædigt at holde fast ved det én gang forkastede grundlag, og dette kan vel ikke føre til andet, end at denne nye organisation kommer ikke blot i handelsmæssigt, men ligefrem i politisk idémæssigt modsætningsforhold til fællesmarkedet — med andre ord: man forskanser sig i de positio-

ner, man indtog, da dette fælles skibbrud blev lidt i efteråret.

Jeg tror ikke, man kan finde et slettere udgangspunkt for fremtidige europæiske forhandlinger om en løsning på bred basis. På en række punkter betegner endda Saltsjöbadenforslaget et tilbageskridt fra forhandlingerne i Paris sidste år. Dengang var man dog nået til en erkendelse af, at der måtte være en vist fasthed i en sådan organisation. Man måtte have visse fælles organer med fasttømrede rammer, selv om man principielt ikke ville anerkende nogen overstatlig myndighed. Man måtte være bundet ved fælles regler i konkurrencen og i det hele søge at samordne landenes politik mest muligt.

Selv på det for os så afgørende område om landbrugets placering i en sådan overenskomst finder man ganske det samme som under de mislykkede større frihandelsforhandlinger. Landbrugsvarer medtages ikke i frihandelsområdet, men hele dette for os så afgørende felt henvises til tosidede aftaler, altså den specielle form for handelsoverenskomster, som man fra alle sider har været enig om var et onde. End ikke her har der altså kunnet holdes så meget sammen på de nordiske lande, at man kunne opnå svensk og norsk tilslutning til grund sætningerne i det fælles nordiske memorandum om landbrugspolitikken, der i sin tid blev afleveret i Paris under frihandelsforhandlingernes sidste fase. Den gensidighed, som vi fra dansk side til stadighed har fordret, reduceres altså på den måde til en karikatur, hvor det højeste, der kan opnås, er en meget betinget stabilisering af vor hidtidige eksport til England og Sverige uden nogen udsigt til den ekspansion, som det jo er meningen at industrivarerne skal nyde godt af. Det undrer mig oprigtig talt, at 7 ansvarlige regeringer vil risikere at forelægge en sådan ordning for GATT; det er nødvendigt at få GATT's godkendelse til et sådant frihandelsområde, og dispensationsreglen i artikel 24 kræver netop, at et sådant frihandelsområde skal omfatte praktisk talt hele handelen mellem de af frihandelsområdet omfattede områder med varer, som stammer fra disse områder. Levnedsmiddelhandelen er dog en betragtelig del af denne handel. Det lille frihandels-